

Poznaj svoje pravice – hitri vodnik (pregled EU)

As Kot prostovoljec z invalidnostjo imate naslednje pravice:

- ❖ **Enakost in nediskriminacija:** Z vami je treba ravnati enakopravno in pravično, brez diskriminacije na podlagi invalidnosti.
- ❖ **Dostopnost:** Imate pravico do dostopnega prostovoljskega okolja, vključno s fizičnimi prostori, spletnimi materiali in komunikacijo.
- ❖ **Razumne prilagoditve:** Lahko zahtevate spremembe ali prilagoditve svoje prostovoljske vloge/nalog, okolja ali urnika, da se zagotovi enakopravna udeležba.
- ❖ **Zasebnost in zaupnost:** Imate pravico do zasebnosti glede svoje invalidnosti ali zdravstvenega stanja.
- ❖ **Obveščena privolitev:** Imate pravico do jasnih in razumljivih informacij o prostovoljskih vlogah/nalogah, pričakovanjih in pogojih.
- ❖ **Varnost in zaščita:** Prostovoljno delo morate opravljati v varnih pogojih ter biti zaščiteni pred izkoriščanjem, nadlegovanjem in ustrahovanjem.
- ❖ **Sodelovanje in vključenost:** Imate pravico biti dejavno vključeni v načrtovanje in sprejemanje odločitev, povezanih z vašim prostovoljstvom.
- ❖ **Podpora in usposabljanje:** Upravičeni ste do ustreznega usposabljanja, podpore in mentorstva za učinkovito opravljanje prostovoljskih nalog.
- ❖ **Povratne informacije in potrjevanje učnih dosežkov:** Imate pravico do konstruktivnih povratnih informacij o svojem delu ter do formalnega priznanja ali potrditve znanj in izkušenj, pridobljenih s prostovoljstvom, kjer je to mogoče.
- ❖ **Stroški in zavarovanje:** Organizacija, pri kateri ste prostovoljci, lahko krije stroške, kot so potni stroški, ter vas zavaruje za odgovornost do tretjih oseb v primeru nenamerne škode ali poškodbe. Zavarovanje lahko velja tudi, če med opravljanjem prostovoljstva zbolite ali se poškodujete.

Pravni okvir in viri:

- ❖ **UN Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov (CRPD)** – globalni okvir, ki določa pravice oseb z invalidnostjo.
- ❖ **EU Strategija EU o invalidnosti 2021–2030** – določa cilje EU na področju vključevanja invalidov in uresničevanja njihovih pravic.
- ❖ **Evropski akt o dostopnosti (European Accessibility Act)** – zagotavlja dostopnost izdelkov, storitev in okolij po vsej Evropi.

- ❖ **Listina o prostovoljstvu:** Evropska listina o pravicah in odgovornostih prostovoljcev – določa načela, pravice in odgovornosti, ki zagotavljajo pravično, varno in smiselno prostovoljstvo po vsej Evropi.
- ❖ **Lokalna in nacionalna zakonodaja:** Preverite zakone o prepovedi diskriminacije invalidov in pravicah prostovoljcev v svoji državi.

Koraki, če so vaše pravice kršene:

1. Zabeležite dogodek – jasno zapišite datum, čas, vpletene osebe in opis dogajanja.
2. Izrazite svoje pomisleke neposredno pri koordinatorju prostovoljcev ali v organizaciji.
3. Če se težava ne reši, vložite uradno pisno pritožbo v skladu s postopkom za obravnavo pritožb vaše organizacije.
4. Če je potrebno, poiščite zunanjo podporo pri lokalnih zagovorniških organizacijah za invalide ali pri pravnih svetovalnih službah.